

เรื่องย่อพันท้ายนรสิงห์

เมื่อปีพุทธศักราช ๒๒๓๑ สมเด็จพระนารายณ์มหาราชเสด็จสวรรคต พระเพทราชาได้ขึ้นครองราชย์เป็นพระมหากษัตริย์แห่งราชวงศ์บ้านพลูหลวง ซึ่งเป็นราชวงศ์สุดท้ายของกรุงศรีอยุธยา และทรงตั้งขุนหลวงสรศักดิ์ (พระเจ้าเสือ) ผู้เป็นบุตรบุญธรรมซึ่งโดยแท้จริงคือราชโอรสของพระนารายณ์ขึ้นเป็นกรมพระราชวังบวรสถานมงคล มีอำนาจหน้าที่ในการเก็บภาษีอากรราษฎร แต่กรมพระราชวังบวรทรงแต่งตั้งให้พระยาราชสงครามผู้ร่วมก่อการยึดอำนาจครั้งนั้น และเป็นพ่อของพระองค์รัตนนาคพระชายา เป็นผู้ดำเนินการเก็บภาษี พระยาราชสงครามมักใหญ่ใฝ่สูงอยากได้ราชสมบัติเอง จึงเก็บภาษีรัตนนาคาเรือนราษฎรจนเดือดร้อนไปทุกหย่อมหญ้า พระพิชัยเจ้าเมืองวิเศษชัยชาญผู้เคยเป็นราชองครักษ์ของพระนารายณ์จึงช่องสมชายฉกรรจ์เมืองวิเศษชัยชาญออกปล้นทรัพย์ราษฎรคืนจากกองทหารหลวง ซึ่งชายฉกรรจ์เมืองวิเศษชัยชาญนี้มีสินร่วมอยู่ด้วย

เมื่อความทราบถึงกรมพระราชวังบวร (พระเจ้าเสือ) พระองค์จึงทรงปลอมพระองค์เป็นชาวบ้านออกสืบความ ณ แขวงวิเศษชัยชาญ กับทองอ่อน มหาดเล็กคู่พระทัย เมื่อมาถึงแขวงวิเศษชัยชาญทรงเข้าเปรียบมวยกับสิน ในงานวัดเพราะทรงโปรดการชกมวยเป็นอย่างมาก แต่เชิงมวยของสินนั้นยอดเยี่ยมไม่แพ้กัน พระองค์จึง โปรดสินเป็นพระสหาย โดยที่สินไม่รู้ว่าพระองค์คือพระเจ้าเสือ กรมพระราชวังบวรแห่งกรุงศรีอยุธยา และได้ทรงลงแข่งเรือกับชาวบ้านวิเศษชัยชาญโดยมีสินเป็นนายท้าย ซึ่งสินคิดท้ายได้ดีเยี่ยมจึงยิ่งโปรดสินมากขึ้น ขณะนั้นพระยาราชสงครามได้นำกองทหารมาเก็บภาษี ชาววิเศษชัยชาญจำพระองค์ได้จึงหมายลอบปลงพระชนม์แต่สินได้ช่วยพระองค์ไว้ได้อีก พระองค์จึงทรงกริดเลียดสาบานเป็นเพื่อนกับสินแล้วเสด็จกลับกรุงศรีอยุธยา

พระยาราชสงครามได้เก็บภาษีอย่างขูดรีด ราษฎรบ้านไหนไม่มีเงินจ่ายก็จะจูดคร่าเอาลูกสาวไปเป็นค่าอาชญาแทน โดยโยนความโหดเหี้ยมให้กับพระเจ้าเสือ จึงสร้างความแค้นให้กับพระพิชัย และชาวบ้านยิ่งขึ้น คินหนึ่งครอบครัวของนวล คนรักของสิน ถูกทหารพระยาราชสงครามจับตัวไป และฆ่าตาย แข็งเหล็ก พี่ชายของนวล พร้อมกับชาววิเศษชัยชาญตายไปหลายคน สินตามไปแก้แค้นแต่ถูกทหารหลวงจับตัวได้ ถูกนำตัวเข้าวังหลวง และได้รู้ว่านายเตี้ยซึ่งเคยชกมวยกันมาก่อนคือพระเจ้าเสือก็แปลกใจ พระเจ้าเสือจึงทรงอธิบายความจริงให้สินรู้ถึงเหตุที่ปลอมพระองค์เป็นชาวบ้านให้สินฟัง และได้พระราชทานยศขึ้นเป็นพันท้ายนรสิงห์ถือท้ายเรือพระที่นั่งเมื่อรู้ความจริงว่าพระเจ้าเสือไม่ใช่คนโหดร้ายอย่างที่เคียดคิดมาก่อนจึงพยายามแจ้งให้พวกวิเศษชัยชาญรู้แต่ไม่มีใครยอมเชื่อ กลับเข้าใจว่าสินได้ดิบได้ดีแล้วทรยศต่อชาววิเศษชัยชาญ ส่วนพระเจ้าเสือนั้นเมื่อมีหลักฐานสำคัญชัดเจนว่าพระยาราชสงครามเป็นผู้นำชื่อพระองค์ไปข่มเหงรังแกราษฎรจนเดือดร้อนไปทุกหย่อมหญ้าจึงให้ลงโทษจนสิ้นชีวิต ทำให้พระองค์รัตนนาคเกิดความแค้นหันมาร่วมมือกับพระพิชัยลอบสังหารพระเจ้าเสือ

ในปีพุทธศักราช ๒๒๔๖ สมเด็จพระเจ้าเสือได้เสด็จขึ้นครองราชย์ต่อจากพระเพทราชา และอยากสร้างความเข้าใจกับราษฎร จึงทรงให้จัดขบวนเรือเสด็จไปตกปลาที่แขวงเมืองสาครบุรี แต่กลับเป็นการสร้างโอกาสให้พระพิชัย และชาวบ้านวางแผนปลงพระชนม์ สินรู้เรื่องพยายามให้นวลไปห้ามปรามแต่ไม่มีใครเชื่อ แต่สินก็ไม่กล้ากราบทูลพระเจ้าเสือเพราะจะทำให้พระพิชัยผู้มีพระคุณ และเพื่อน ๆ ได้รับความเดือดร้อน แต่เมื่อเรือพระที่นั่งเสด็จมาถึงคลองโคกขาม สินจึงตัดสินใจตัดท้ายเรือพุ่งชนต้นไม้ริมตลิ่งให้หัวเรือหักเพื่อไม่ให้พระเจ้าเสือไปถึงจุดที่พระพิชัยลอบสังหารอยู่ แต่โทษของผู้ที่ทำหัวเรือหักตามกฎหมายเทียบศาลจะต้องถูกตัดคอให้สิ้นชีวิต สมเด็จพระเจ้าเสือนั้นทรงมีความผูกพัน และรักน้ำใจพันท้ายนรสิงห์ อยู่เห็นว่าคลองโคกขามนั้นแคบแค้งมากจึงทรงพระราชทานอภัยไม่ทรงลงโทษ แต่พันท้ายนรสิงห์ไม่ยอมให้พระเจ้าเสือทรงทำผิดกฎหมายเทียบศาล อ้อนวอนให้พระองค์ทรงรับสั่งให้ประหารเพื่อธำรงความศักดิ์สิทธิ์ของพระมหากษัตริย์ไว้ เพราะถือว่าพระมหากษัตริย์ต้องมีพระราชภาระปกครองราษฎรในแผ่นดินให้ร่มเย็นเป็นสุขสืบไป หากไม่มีความศักดิ์สิทธิ์แล้วใครจะมีผู้ใด ในแผ่นดินคิดเกรงพระราชอำนาจ

สมเด็จพระพุทธเจ้าเสือจึงทรงปรึกษาข้าราชการที่ตามเสด็จ ทุกคนเห็นว่าสิ่งที่สินพูดเป็นความจริง หากพระมหากษัตริย์ไม่รักษากฎหมายเทียบศาลความเป็นพระมหากษัตริย์จะมีความศักดิ์สิทธิ์ได้อย่างไร สมเด็จพระพุทธเจ้าเสือจึงทรงจำพระทัยรับสั่งให้ตัดหัวพันท้ายนรสิงห์เพื่อนรัก เพื่อรักษาความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายให้เป็นเรื่องปกครองราษฎรให้ร่มเย็นสืบไป ทรงให้ตั้งศาลเพียงตาขึ้นแล้วนำศีรษะพันท้ายนรสิงห์ขึ้นวางคู่กับหัวเรือพระที่นั่งแล้วเสด็จกลับอยุธยา พวกพระยาพิชัยได้ยื่นสินกราบทูลพระเจ้าเสือทุกคำจึงสำนึกผิด รู้สึกเป็นบุญคุณที่สินยอมสละชีวิตเพื่อช่วยพวกตน จึงพากันเลิกอาฆาตแค้นพระเจ้าเสือนับแต่นั้นมา